De goede dokter

Max Nassauer

bron
Max Nassauer, *De goede dokter*. Stenfert Kroese en v.d. Zande, Arnhem ca. 1906

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/nass031goed01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

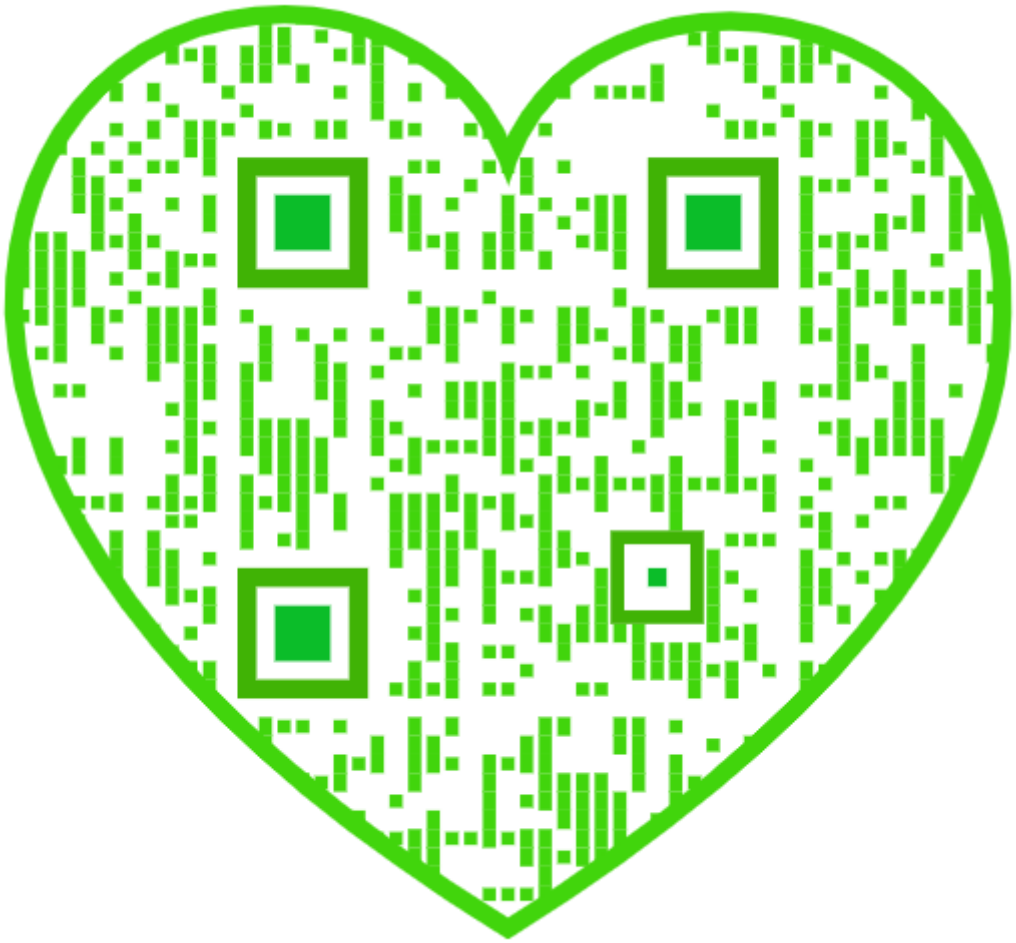

De goede dokter.

De Dokter is een goede man,
Die heel veel weet en heel veel kan,
En alles wat hij zegt en doet
En wat hij wil, is juist en goed.
Wie hem gelooft in ieder woord,
Die leeft gezond en veilig voort.
En ben je ziek, misschien gewond,
Hij maakt je in een wip gezond!
Wat hij al weet en wat hij kan,
Lees daar nu in dit boekje van.

Hoor nu wat Dokter u gebiedt,
Houd veel van hem en vrees hem niet!

Zoete miek, die zich in de keel liet kijken.

Miek is een verstandig kind.
Zóó, als men niet altijd vindt.
Wat de Dokter hebben wil
Doet zij zoet en muisjesstil.

Eens deed haar de keel zoo'n pijn,
Doch, zij wou graag beter zijn!
Hoofd omhoog dus, mondje los!
Dokter kijkt, die slimme vos!
‘Mooi, dat heb je braaf gedaan,
Nu zal 't gauw wel over gaan!’
Mieke krijgt als medicijn
Fijne, roode bessenwijn,
Drinkt haar drankje vlijtig op,
Danste gauw weer hop, hop, hop!
Mieke lacht en zingt nu weer,
Hare ouders evenzeer.

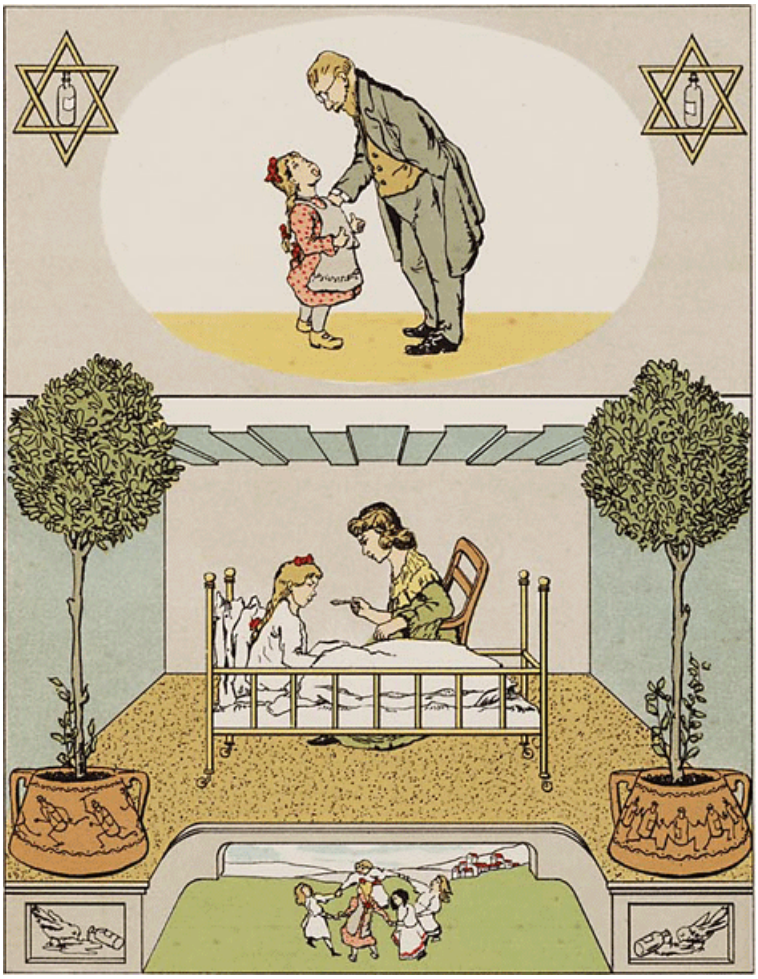

Stoute Tom, die niet in zijn keel wou laten kijken.

Anders liep het af met Tom.
‘Loop maar met dien drank rondom,
In mijn keel laat ik niet zien,
'k Sla den Dokter bovendien,
Blijf ook lekker niet in bed,’
Had hij in zijn hoofd gezet.

Hij werd benauwd en - sapperloot,
Anderdaags was Tommie dood!

Hans, die de dieren plaagde.

Oom Pieter heeft een papegaai,
Die fluit en spreekt zoo wonderfraai.
Hij eet van alles, rijp en groen.
Dat zag hem Hans zoo gaarne doen.
‘Och beste Hans’, zei vaak Oom Piet,
‘Trek Papje aan zijn staart toch niet,
Kom bij die kooi niet al te dicht
Hij pikt je nog het oogenlicht!’
Maar Hansje, lachend onbedaarlijk,
Zegt: ‘Wel, dat beest is niet gevaarlijk!’
Steekt in de vogelkooi zijn hand
En plaagt het dier, zoo'n stoute kwant!
Hij wil het trekken aan den staart,
Doch Lorre, driftig naar zijn aard,
Pakt Hansje's vinger .... wat geschrei!
Hans' rechterduimpje is erbij!
Hans bibbert over al zijn leden,
Het bloed druipt uit twee groote sneden -
De Dokter komt, legt met verstand
Nu gauw een stevig wondverband.
Dan ziet hij Hans heel ernstig aan,
Schudt met zijn hoofd en zegt: ‘Welaan,
Wil toch de dieren niet meer plagen,
Zij kunnen zooiets niet verdragen.
Dit diertje bijt omdat het schrikt,
En hap, de duim is weggepikt!

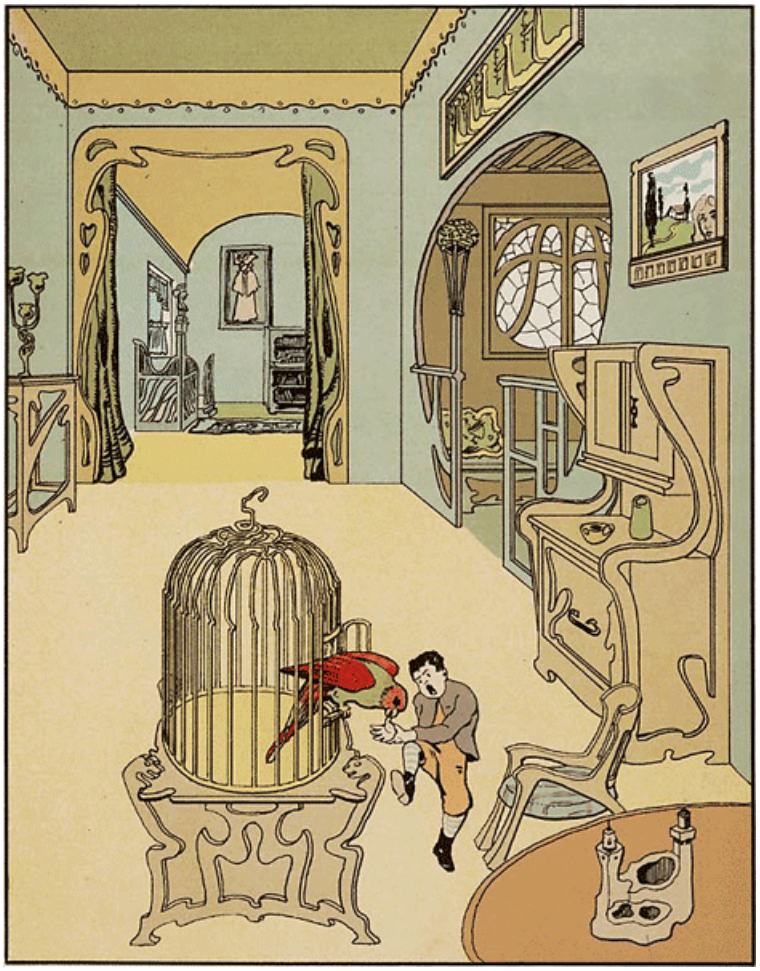

Gerda, die de honden kuste.

Een leuke hond, een echte schat
Heeft Tante Bertha in de stad.
Hij ligt heel trouw haar voor de voeten,
Wie zou zoo'n schat niet kussen moeten
Toen Gerda eens bij Tante kwam
En 't hondje in haar armen nam,
Kwam juist de Dokter aangestapt,
Dei gauw nog in zijn handen klapt:
‘Maar Gerda-lief, wat wou je doen?
Geeft nimmer toch een hond een zoen!
Soms bijten zij en bovendien
Krijg jij nog wurmen ook misschien.
Die worden in je buik dan groot,
Een kind wordt ziek, soms gaat het dood!
Dus nu je weet, wat dan geschiedt
Kus hondensnuiten voortaan niet,
En likt een hond je, vóór je 't weet
Afwasschen, eer je daarna eet!’

‘En nu ik toch van kussen spreek,
Zoo hoor het eind ook van mijn preek!
Gij moet er niet aan mededoen
Als menschen vragen om een zoen,
Als soms een vreemde vrouw of man
Of kind, u haalt heel hartlijk an
En wil u daarna kussen gaan,
Zeg: Beste vrind, laat dat maar staan!
Want Dokter zegt: Kus slechts je Ma,
Pa, broer en zus en dan ... basta!’

Dik, die altijd in de plassen liep.

Van duizend steken in zijn zijden
Heeft stoute Dikkie nu te lijden,
Zijn hoofd is rood en gloeiend heet,
Zijn heele lichaam baadt in zweet.
Hij voelt maar rustloos in zijn bed,
Hij hoest en steunt, zoo'n pijn doet het.

De Dokter ziet het somber in,
Hij zit bij 't bed en strijkt zijn kin:
‘Wie altijd in de plassen waadt
Met schoenen in het water staat
En rondloopt op zijn natte voeten,
Die moet zijn ondeugd bitter boeten.
Die wordt nu net zoo ziek als jij,
Een brave jongen loopt dat vrij!
Men mag niet in de plassen loopen,
En, waar de sneeuw in groote hoopen
Te samen ligt, ren daar niet door,
Geen kous of schoen houdt stand daarvoor.
Kom je soms natgeregend thuis,
Verwissel dan die natte buis,
Je kousen, schoenen altegaar,
Wis staan er drooge voor je klaar.
Da's lekker, zeg je, blij van zin,
En - hoeft niet ziek je bedje in!’

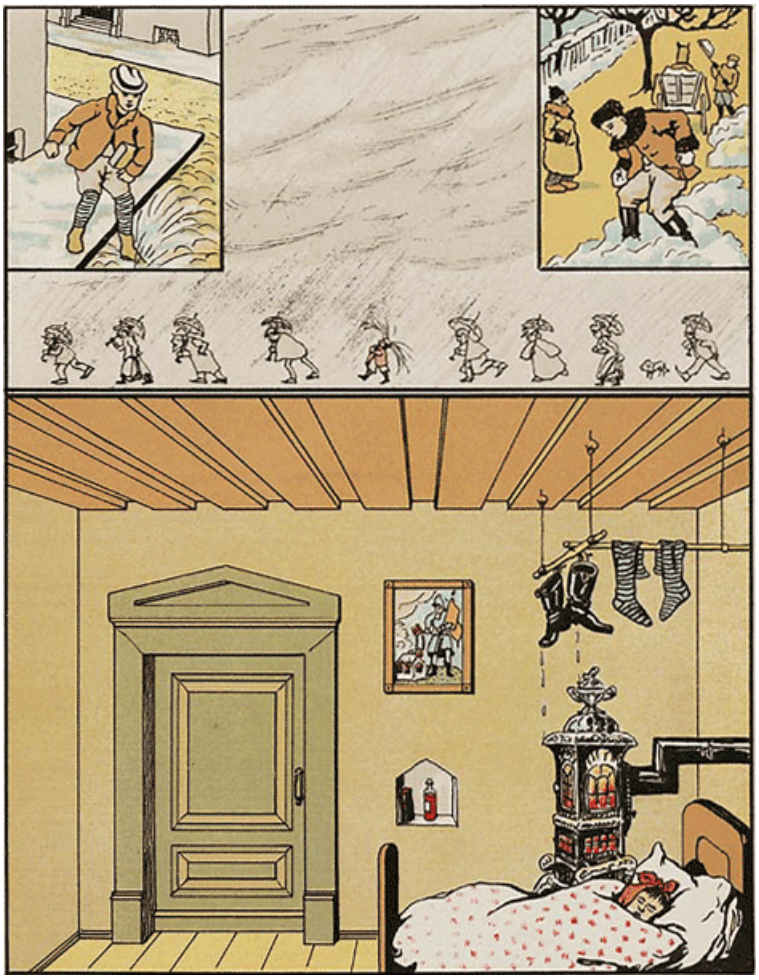

Kromme Karel.

Och wat boog hij zijn rug als een hoepel zoo rond,
Dat zijn borst op de bank toch een steuntje maar vond,
Houdt zijn hoofd diep terneer en zijn neus in het boek,
Zie zijn ruggegraat staat in een duidlijken hoek!

Och zijn houding op school was zoo dom en komiek.
Het gevolg bleef niet uit, hij werd mager en ziek.

Hij merkt, o wat schrik, dat hij niet meer kan lezen
Zijn oogen blijken bedorven te wezen!
Aan tafel, op school,
Bij studie en jool,
Op straat en in huis
Draagt hij op zijn neus
Nu een leelijken bril.
Toen weende hij stil!

Zoo lang had hij al krom gezeten,
Dat een corset moest aangemeten.
Dit moest hij voortaan altijd dragen,
Ondanks veel pijn en onbehagen.
Daags stonden meisjes en ook knapen
Glimlachend Karel na te gapen:
‘Wat is die brilleman toch krom
Als een kameel, en net zoo dom!’
Beschaamd heeft hij toen opgepast,
Hing het corset gauw in de kast,
Zijn neus lag niet meer op het boek
En kijk, de bril was ook gauw zoek.

Verheugd loopt hij nu vroolijk rond.
Heet rechte Karel sinds dien stond!

Liesje, die wilde bessen snoepte.

Bessen zijn er velerlei,
Ook veel lekkere zijn er bij,
Kruisbes, boschbes, roode bes,
Zeker nog een soort of zes!
Ook zijn er bessen in het woud,
Die giftig zijn voor jong en oud,
Je ziet het ze niet zoo maar aan,
Doch die ze eet, die sterft eraan.

Daarom zei Moeder tot haar Lies:
‘Kind wees van wilde bessen vies!’
Maar Liezekind, die snoepte graag,
Zoo kwam het gift toch in haar maag!

Hoe het haar ging zult ge nu hooren!
Een vreemde vrucht kon haar bekoren,
En moeders raad, die werd vergeten.
De bessen werden opgegeten!

Op eens daar werd zij geel en blauw,
Kreeg rimpels als een oude vrouw,
Zij was vergiftigd heel en al,
Ach, wie haar nu nog redden zal!
Met zwaren pijn moest zij naar bed -.
Nog heeft de Dokter haar gered!

De hond was wijzer nog dan Lies,
Hij was van vreemde kost wel vies.
Hij at slechts thuis zijn hondenvoeder
Bij stoute Liesje's brave Moeder,
En Moeder zei: ‘geloof mij vrij,
Die hond is leeper nog dan jij.’

Gulzige Frans, die de pitten doorslikte.

Pruimen, blauw en geel
Ziet men zomers veel,
Druiven, hier en daar,
Lekker al te gaar!
Appel, kers en peer
Vindt men nog veel meer!
Ach, wat is dat ooft gezond,
Maakt de wangen rood en rond.

Frans, een van de stoutste knapen
Die was bij elkaar gaan rapen,
Wat nog onrijp was en groen.
Hoe'n pijn ging hem zijn buikje doen!
Zie hem pruimen, kersen schrokken,
Ongewasschen, zonder jokken,
Stof en vuil slikt hij maar mee,
Strakjes kermt hij ach en wee!
Maar het ergste hoort ge nog:
Zelfs de pitten at dat joch!

Doch eens was Holland erg in last!
Frans had zich ouderwets vergast,
Zijn moeder zag hem op den grond,
Zij dacht, dat zij een doode vond.
De Dokter komt en steekt een slang,
Meer dan een halven Meter lang
In Fransje's buik en pompt, o schrik,
Twaalf kersenpitten in een blik.

Had Dokter niet zijn best gedaan
Dan was ons Fransje dood gegaan.
De buik was hem gesprongen!
Zoo'n stoute, stoute jongen!

Max Nassauer, ***De goede dokter***

Jan ongeduld.

Uw zakdoek klaar, mijn brave kornuiten,
Om Jan zult ge huilen, tranen met tuiten!

Voor dag en dauw springt hij uit bed
Maar waarlijk niet voor zijne pret,
Een naald prikt in zijn blooten voet,
Zoodat de dokter komen moet.
De Dokter helpt en bromt: ‘welaan,
Trek voortaan eerst pantoffels aan,
Loop niet op bloote voeten rond,
Wees niet zoo haastig, vagebond!’

Maar Jan, trekt zich er niets van aan.
Hoor hoe 't hem verder is gegaan.
Nauw is zijn thee hem ingeschonken,
Of hup! de kop is leeggedronken!
Zijn maag lijkt wel in brand te staan,
Hij denkt van pijn haast te vergaan!
Zijn vleesch en al zijn middageten
Wil hij steeds zonder kauwen eten.
In groote stukken schrokt hij 't brood,
Ach, dat bekoopt hij met den dood!
Een brok blijft in zijn keelgat steken
Hier helpt geen bidden of geen smeken,
Al zijn gespartel helpt geen sier,
Jan is nu dood, dood als een pier!

Zoo werd naar 't kerkhof hij gebracht.
Pa, had het altijd wel gedacht!
Maar Moederlief, die weende zacht.

Max Nassauer, ***De goede dokter***

Verlegen Piet.

Piet schuift onrustig heen en weer,
Och, och, wat doet de buik hem zeer.
Hij slaat de beenen op elkaar
Bijt op zijn lippen, grijpt in 't haar.
Hij durft niet vragen: ‘Meester, zeg,
Mag 'k asjeblieft eens even weg?’
Als eindelijk is de school gedaan,
Kan hij van pijn nauw huiswaarts gaan.

Tehuis gekomen wordt hij naar,
Hij moet naar bed, hem dreigt gevaar!

De Dokter komt, zegt: ‘Beste Piet,
‘Schaam je toch werkelijk daarvoor niet!
Vóór je naar school gaat, pas wel op
En zoek een zeker plaatsje op!
Dan hoef je op school niet weer te gaan,
En moet het toch beslist, welaan,
Houd het dan niet met moeite in,
Dat doet je kwaad en heeft geen zin.
Vraag het den meester, kort en goed,
Die vindt het best, als jij zóó moet.
Wordt jij soms op bezoek gevraagd.
En daar door 't zelfde leed geplaagd,
Ga stil de deur uit en, mijn kind,
Tracht, dat ge zelf den weg dan vindt.’

Ja zelfs de Koning en zijn vrouw
Bezoeken daags dit huisje trouw!

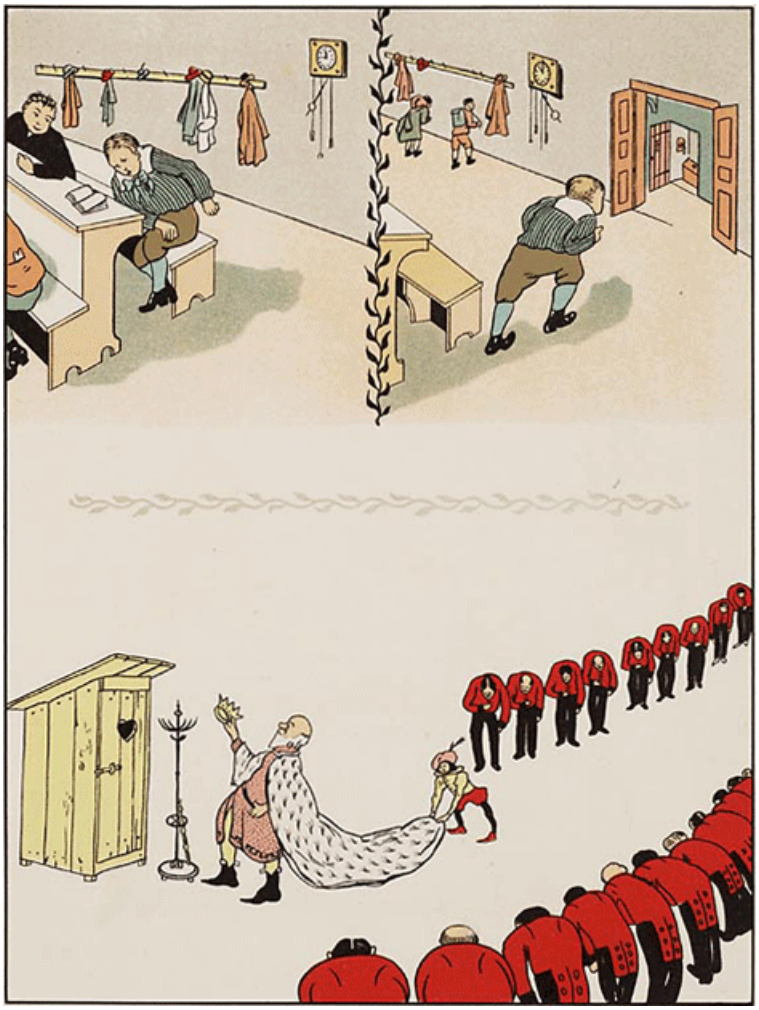

Anna, die haar tanden niet wilde poetsen.

Ons Ansje was eerst goed gezond
Maar nimmer spoelde zij haar mond,
Haar tanden poetsen wou zij niet,
De borstel was haar grootst verdriet.
Ten slotte werd zij ongezond
En riekte vreeslijk uit haar mond,
Haar tanden rotten, vielen uit,
Op 't lest kreeg zij een varkenssnuit!
Geen meisje wou meer van haar weten,
Steeds moest het kind alleenig eten.

En toen zij groot was, op het bal,
Hoe dansten haar vriendinnen al!
Aan haar had iedereen het land,
Want zij had ook niet ééne tand!
Toen weende zij en had berouw
Nu niemand met haar dansen wou.
Had ik gepoetst, snikt zij vol spijt,
Dan was ik niet mijn tanden kwijt!

Max Nassauer, ***De goede dokter***

Praalhans.

Zoolang ons Hansje was gezond
Wat had hij toen een grooten mond!
Hij pochte duchtig op zijn moed,
Doch dit bekwam hem niet erg goed.

Eens vocht hij met een echten strop,
Die sloeg een gat hem in zijn kop,
Daarnaast een paar geduchte builen
Wat ging ons Hansje toen aan 't huilen!
Zijn heldenmoed had hij vergeten,
Hij brult maar voort als een bezeten.
De Dokter vatte zijn gezicht
En drukte kalm de wonde dicht,
Doch Hansje krimpt ineen van pijn
En wil niet meer geholpen zijn.

Streng ziet nu Dokter Hansje aan,
Pakt hem goed beet, zegt: ‘Blijf staan,
Hans houd je stil en wees nu zoet
En toon dan eens je grooten moed!
Dan naai ik snel de hoofdwond dicht
En wasch het bloed uit je gezicht.
Kijk liever naar je kleine zus,
Die is zoo jong, zoo teer, zoo knus!
Toen die zich laatst erg had gesneden,
Toen heeft zij braaf den pijn geleden.
Zij hield zich stil tot ik de wonden
Van hare vingers had verbonden.
Kijk maar de kleine Lena an,
En schaam je wat, ben jij een man?’

Toen schaamde onze Hans zich zeer,
Was dapper, huilde ook niet meer.
De dokter ging nu snel zijn gang
Het naaien duurde niet erg lang.
Hans keek met trots naar zusje Leen,
Vroeg: ‘Ben ik dapper, ja of neen?’

Max Nassauer, ***De goede dokter***

Lize, de huismusch.

Lies was een huismusch alle dagen,
En met geen stok uit huis te jagen.
Om hollen placht zij niets te geven,
Om op de ijsbaan rond te zweven,
Daartoe was zij nog veel te lui,
Aan zwemmen gaf zij ook de brui.
Ging broer of zus ver uit de stad,
Zij bleef maar thuis, zij dankt hen wat!

Toen werd Lize bleek en wit,
Moede, naar en zonder pit,
Door hoofdpijn werd ze zeer geplaagd,
De etenslust was ook verjaagd.
Zelfs van het allerfijnste eten
Wou nu de huismusch niets meer weten.

Eens toen zij thuis heel droevig weende
Kwam juist de dokter en die meende,
Dat dikwijls jonge, domme meisjes
Gelijken bleeke, saaie sijsjes.
Wel meid, je moet bij zon en regen
Je in den tuin flink gaan bewegen.
En in je huis daar moet je springen,
Baden, lachen, dansen, zingen.
Snoer je jurkje niet te stijf!
Rok en gordel wijd om 't lijf!
En iedren dag, op vasten tijd,
Zoek zeker plaatsje, beste meid.

Lize trok haar laarzen aan,
Vloog nu naar de schaatsenbaan
Tot zij weer naar huis toe toog,
Rood van wang en glans in 't oog.
Pas, dat weer de dag begon,
Lize, liep al in de zon!
Honger kreeg zij toen voor zes!
Gaf Dokter niet een wijze les?

Van huismusch werd zij leeuwerik,
Werd vroolijk, blozend, vlug en dik,
Stond voor elk buitenpretje klaar
En iedereen hield veel van haar!

Rika, die zich gebrand had.

Eens had zich Rika van haar hand
Vier vingertoppen erg verbrand.
Drie vingers werden rood en dik,
Van pijn liet Rika snik op snik.
En op den rechterduim, zoowaar,
Daar vormde zich een groote blaar.
Veel menschen kwamen aangeloopen,
Die hadden goeden raad bij hoopen!
De eene hield een spinweb klaar,
De tweede zegt: Prik in de blaar!
De derde wil er olie op,
De meid brengt asch op hare schop.
Daar komt de Dokter op de fiets
Hij zegt: och mensch, doe nooit zoo iets.
Steek niet zoo haastig in een blaar
Ontsteking volgt, met groot gevaar!
Een smerig spinweb op een wond
Bederft de zaak, tot in den grond.
Doe om een wond een schoonen doek
Frisch uit de kast, niet uit een hoek.
Geen pleisters, koolblad, 't is te gek,
Noch notenblad of zwoord van spek!

Teon nam de Dokter Rika's hand
En legt een zuiver wondwerband.
Kijk, na misschien een dag of tien
Kon men van brandwond niets meer zien.